

**Az angol telivér lovak sajátjeljesítmény és
ivadékvizsgálata**

A Magyarországi Galopp Versenyló

Tenyésztők Egyesülete

2006.

A Magyarországi Galopp Versenyló Tenyésztők Egyesülete

Az angol telivér lovak sajátteljesítmény és ivadékvizsgálata

Az angol telivértenyésztés teljesítményvizsgálata a galoppversenyeken(sík-, gát-, akadályversenyeken) történik.

A teljesítményvizsgálatnak hasonló elvek alapján kell történni, mint más gazdasági állatfajoknál, de módszereiben illeszkedve a telivér tenyésztés és versenyzés célkitűzéseire, az Állattenyésztésről szóló 1993. évi CXIV. törvény, valamint a hatályos FVM rendeletek előírásainak megfelelően.

A teljesítményvizsgálat során a vizsgált egyedek képessége, gyorsasága, távbírása (speedje és staminája) megállapítást kell nyerni. A versenyekre kötött fogadások, a totalizátor forgalom „termelése” egy gazdasági tevékenység, amely Széchenyi gondolatát idézve szükségszerű azért, hogy a fogadásokból keletkezett bevételek, versenydíjak és tenyésztési prémium formájában segítsenek a fajta tenyésztésének. Az abból keletkezett nyereséget vissza kell forgatni a tenyésztésbe, de ez a nyereség csak szigorúan szabályozott fogadásokból keletkezhet és nem befolyásolhatja a teljesítményvizsgálat szakszerű végrehajtását.

Az angol telivér lovak teljesítményvizsgálata az elismert, fajtafenntartásra jogosult egyesület, a Magyarországi Galopp Versenyló Tenyésztő Egyesülete feladata, melyet kétoldalú megállapodás alapján a versenyszenyszervezői és rendezői feladatokkal megbízott(NL Kft.) szervezettel végezteti. A teljesítményvizsgálat és ivadékvizsgálat ezen Kódex alapján és a mindenkor hatályos Galopp Versenyszabályzat, valamint az ezt kiegészítő Általános Szabályok előírásainak megfelelően történik.

A galopp versenyek lebonyolításának szabályszerűségét a 23/1991. (XII.4) FM-PM együttes rendelet alapján a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Miniszter által kinevezett Lóversenyzést Felügyelő Bizottság, illetve az annak alárendelt Versenyintézőség ellenőrzi. A teljesítményvizsgálat éves szakmai felülvizsgálatát a Magyarországi Galopp Versenyló Tenyésztő Egyesülete végzi az Országos Mezőgazdasági Minősítő Intézet felügyeletével.

A galoppversenyek szakmai alapelveit, szabályait az elismert tenyésztő szervezet határozza meg. A galopp versenyek rendezésére a megbízást a versenyszervező felé, szerződéses formában az elismert fajtafenntartó egyesület adja.

A teljesítményvizsgálat rendszere

A teljesítményvizsgálat rendszerét a hatályos G.V.Sz. szabályozza.

A teljesítményvizsgálat alapját az alábbi kiemelt tenyész és rendszeresített versenyek képezik:

- Batthyány-Hunyadi Díj (Gd-3)
- Nemzeti Díj(Gd-2.)
- Millenniumi Díj (Gd-1.)
- Alagi Díj(Gd.2.)
- Magyar Kancadíj (Gd-2.)
- Magyar Derby (Gd-1.)

- Kincsem Díj (Gd-1.)
- Imperial Díj (Gd-1.)
- Szent István Díj (Gd-3)
- Kozma Ferenc Emlékverseny (Gd-1)
- Gróf Széchenyi István Emlékverseny (Gd-2)
- Gróf Károlyi Gyula Emlékverseny (Gd-3)
- Szent László Díj (Gd-2.)
- Magyar St. Leger (Gd-1.)
- Budapesti Díj (Gd-3.)
- Köztársasági Díj
- Lovaregyleti Díj (Gd-2.)
- Kétévesek Kritériuma (Gd-3)
- Gróf Erdődy Rudolf Ev.
- Hazafi Díj
- Igazgatósági Díj
- Bábolnai Díj
- Mátrai Hendikep
- Bérczy Károly Ev.
- Buccaneer Díj
- Margitszigeti Díj
- Balatoni Díj
- Tiszai Díj
- Minczi Díj
- Hesp Róbert Ev.
- Villám Díj
- Diópusztai Díj
- Szunyogh István Ev.
- Totalizátor Hendikep
- Kerteskői Díj
- Ürményi Díj
- Hesp Edvin Emlékverseny
- Lesvári Díj
- Szenttamási Díj
- Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Miniszter Díja
- Kisbér Díj
- Remény Díj
- Janek Géza Emlékverseny
- Orosházi Díj
- Lovik Károly Emlékverseny
- Káposztásmegyeri Díj

1./ Korteherversenyek

2. Hendikepek

A korteherversenyek azok a versenyek, amelyekben a lovak versenyben vitt – az esélykiegyenlítés szempontjából mérvadó – terheit a hivatalos korteher táblázat alapján írják elő a versenyfeltételek.

A hivatalos korteher táblázat, amelyet a G.V.Sz. foglal magában, havonta távonként és évjáratonként megszabja a kötelező teherkülönbséget.

A korteherversenyek a jobb minőségű állomány kipróbálását, illetve a hendikepre való minősítés célját szolgálják.

A korteherversenyek az alábbi csoportokra oszthatók:

- 1./ nyeretlen korteherversenyek,
- 2./ klasszikus versenyek,
- 3./ évjárat összehasonlító, azaz tiszta korteherversenyek,
- 4./ nyereményalapu korteherversenyek.

A nyeretlen korteherversenyek kizárólag nyeretlen kétéves, nyeretlen hároméves és esetenként nyeretlen négyéves és idősebb lovak részére lehetnek kiírva. Ezekben a versenyekben az alapteher tekintetében a versenyfeltételek rendelkeznek.

A klasszikus versenyek. A klasszikus versenyek két csoportra oszthatók:

- a/ kétéves klasszikus versenyek
- b/ hároméves klasszikus versenyek

Klasszikus versenyekben az évjáratok csak egymás között versenyezhetnek.

A klasszikus versenyekben valamennyi ló egyenlő teherrel versenyez 57 kg teherrel a nyergében, illetve a kancák a G.V.Sz-ben szabályozott un. kancáengedményben részesülnek, amely 1 ½ kg.

A kétéves klasszikus versenyek a következők:

- a/ Gróf Károlyi Gyula Emlékverseny – Kétéves Kancák Nagydíja. Táv. 1300 m
- b/ Szent László Díj – Kétévesek Nagydíja. Táv. 1400 m.

A Gróf Károlyi Gyula Emlékversenyben csak kétéves kancák futhatnak.

A Szent László Díjban kétéves ménnek és kancák futhatnak, ebben a versenyben a kétéves kancáknak 1 ½ kg kancáengedmény jár.

A háromévesek részére kiírt klasszikus versenyek a következők:

- a/ Nemzeti Díj. 3 éves méneknek és kancáknak.
Táv: 1600 m. Teher méneknek 57 kg, kancáknak 55 ½ kg
- b/ Alagi Díj.
Táv: 2000 m. Teher méneknek 57 kg, kancáknak 55 1/ kg.
- c/ Magyar Kancadíj
- d/ Magyar Derby
Táv: 2400 m. 3 éves méneknek és kancáknak. Teher méneknek 57 kg, kancáknak 55 ½ kg.
- e/ Magyar St. Leger
Táv: 2800 m. 3 éves méneknek és kancáknak. Teher méneknek 57 kg, kancáknak 55 ½ kg.

A klasszikus versenyek a tenyészkipróbálás, az utódellenőrzés szempontjából a legjelentősebb versenyek, mert távjuk ritmusa az év előrehaladtával és az egyenlő teherfeltételek a képességek tekintetében legtisztább eredményt nyújtják.

Az évjárat összehasonlító, azaz tiszta korteherversenyek azok a tenyészersenyek, amelyek az egyes évjáratok klasszikus összehasonlításának alapjául szolgálnak és az egyes évjáratok között a nyeregben vitt súly különbséget a kortehertáblázat írja elő. Ezekben a versenyekben a

startoló lovak korábbi nyereményeiktől függetlenül nem részesülnek pónalításban, azaz tehertöbbletben. A kancaengedmény ezekben a versenyekben is megilleti a kancákat.

Klasszikus versenyek és tiszta korteher versenyek kizárólag füves pályán kerülhetnek megrendezésre.

Tiszta korteherversenyek az alábbiak:

- a/ Imperial Díj 1600 m
3 éves és idősebb méneknek és kancáknak
- b/ Gróf Széchenyi István Emlékverseny 2000 m
3 éves és idősebb kancáknak.
- c/ Kincsem Díj 2400 m
3 éves és idősebb méneknek és kancáknak
- d/ Budapesti Díj 1400 m
2 éves és idősebb méneknek és kancáknak

Nyereményalapú korteherversenyek. Ezekben a versenyekben az alapterhek tekintetében a Versenyfeltételek igazodnak a kortehertáblázat előírásaihoz, de a továbbiakban az itt induló telivérek a Versenyfeltételek szerint első díjként nyert addigi eredményeik alapján tehertöbbletet, azaz pónalítást kötelesek az alapterhükön felül nyeregbe vinni.

A tehertöbblet szempontjából csak az első díjként nyert nyeremények számítanak. Ezek a pónalítások(tehertöbbletek) képződhetnek.

- a/ egyes nyert versenyek nagyságrendje alapján,
- b/ első díjként nyert össznyeremények nagyságrendje alapján,
- c/ első díjként nyert versenyek nyereménye, vagy első díjként nyert össznyeremények alapján,
- d/ a fenti változatok kombinációja halmozott és egyszeri tehertöbblet formájába.

A nyereményalapú korteherversenyek adják a jobb kategóriájú telivérek kipróbálásának a legnagyobb jelentőséget és a legváltozatosabb variációs szisztémát kínálják.

A hendikepek azok a versenyek, amelyekben az esélykiegyenlítés szempontjából a teherelosztást a lovak korábbi teljesítményük alapján egy hivatalos versenyközeg, a hendikepper állapítja meg a G.V.Sz-ben szabályozott rendszer alapján. Ezek a versenyek a II. osztályú, tehát gyengébb kategóriájú lovak részére szolgáltatnak az utódellenőrzés szempontjából kipróbálási lehetőséget.

A hendikepek az alábbi csoportra oszthatók:

- a/ szabadfelállítású hendikep
Ezekben a hendikepekben a hendikepper a teherelosztást nem a szabályzatban előírt egzakt módon állapítja meg, hanem a startoló lovak tényleges formája, képességei alapján. Szabadfelállítású hendikepek gyakorlatilag az I. osztályú versenylovak részére a hendikepekben történő kipróbálásra nyújtanak lehetőséget, minőségük és díjazásuk tekintetében azonosak a korteherversenyekkel.

Ilyen szabadfelállítású hendikep a magyar versenyrendszerben a Szunyogh István Emlékverseny. Táv. 1600 m. 3 éves és idősebb lovak részére a Hesp Edvin Emlékverseny. Táv. 1200 m 2 éves lovak részére.

Szabadfelállítású hendikepben évjárat összehasonlítású rendszer nincs.

b/ I. osztályú, azaz nyílt hendikep, amelyekben a startoló lovak korábbi nyereségeiktől függetlenül állhatnak starthoz. Ezekben a hendikepekben már a teherelosztást kötött formában a G.V.Sz. szabályai szerint végzi a hendikepper.

c/ II.-V/b. osztályú hendikepek, amelyek klasszisonként, csökkenő sorrendben a gyengébb kategóriájú versenylovak kipróbálás célját szolgálja. Itt a lovakat a Versenyfeltételek korábbi nyereségeik alapján kategorizálva osztja el. A teherelosztás tekintetében ez esetben is a hendikepper a G.V.Sz-ben megszabott kötött szabályok szerint állapítja meg a nyeregben vitt súlyokat.

A telivér versenylovak másfél éves korukban kerülnek idomításba és versenyszerű kipróbálásuk kétéves korukban kezdődik.

A kétéves versenylovak nyeretlen kétéves lovak részére kiírt korteherversenyekben kerülnek első ízben kipróbálásra. Mindaddig futhatnak nyeretlen kétéves korteherversenyekben, ameddig versenyt nem nyerne.

Azok a kétéves telivérek, amelyek versenyt már nyertek, a továbbiakban I. és II. osztályú kétéves korteherversenyekben kerülnek kipróbálásra, amelyekben a Versenyfeltételek szerint nyereségük alapján tehertöbbletet kötelesek vinni nyergükben.

Ilyen kétéves korteherversenyek:

a/ Margitszigeti Díj, Táv. 1000 m. Kétéves kancák részére. Alapteher 57 kg.

b/ Balatoni Díj, Táv. 1000 m. Kétéves ménék részére. Alapteher 57 kg.

c/ Tiszai Díj, Táv. 1100 m. Kétéves ménék és kancák részére. Alapteher 57 kg. Ebben a versenyben a kancák kancaengedményben részesülnek.

d/ Blaskovich Ernő Emlékverseny. Táv. 1200 m. Kétéves ménék és kancák részére.

Alapteher 57 kg. Ebben a versenyben a kancák kancaengedményben részesülnek.

A kétéves és idősebb évjáratok összehasonlító, ún. „kísérleti” versenyei azok a versenyek, amelyekben a kétéves és idősebb versenylovak a kortehertáblázatban megadott alapteher különbségen felül addigi nyereségeik alapján a Versenyfeltételek előírásának megfelelően tehertöbbletben részesülnek. A kancaengedmény minden évjáratú kancára egyaránt vonatkozik.

Az évjárat összehasonlító kísérleti versenyek a következők:

a/Báró Wesselényi Miklós Emlékverseny. Táv.: 1200 m, 2 éves és 3 éves lovaknak.

b/ Kozma Ferenc Emlékverseny. Táv.: 1200 m. 2 éves és idősebb lovaknak.

c/ A Budapesti Díj. Táv.: 1400 m. 2 éves és idősebb lovaknak.

A II. osztályú kétéves korteherversenyek a versenyteljesítményük alapján gyengébb kategóriájú kétévesek részére pónalításos rendszerrel kiírt korteherversenyek, amelyekből a Versenyfeltételek értelmében nyereségeik alapján az I. osztályú kétévesek nem futhatnak.

Ezek a versenyek azt a célt szolgálják, hogy a már versenyt nyert lovak lehetőséghez jussanak a hendikepre való minősítés tekintetében.

A kétéves versenylovak hendikepre való minősítését a G.V.Sz. szabályozza.

Azon a kétéves versenylovak, amelyek képességük tekintetében nem vehetik fel a versenyt a jobb minőségű évjárattársaikkal, a hendikepre való minősítésük feltételeinek eleget téve további kipróbálás céljából kétéves hendikepekben futhatnak.

A kétéves hendikepek lehetnek:

a./ nyeretlen kétéves hendikepek – nyeretlen kétéves lovak számára

b/ kétéves hendikepek – versenyt nyert lovak számára, de ezekből a hendikepekből nincsenek kizárva a versenyt még nem nyert kétéves lovak.

Azok a III., IV. osztályú kétéves lovak, amelyek a hendikepre történő minősítésük céljából képességeik alapján nem vehetik fel a versenyt az I., II. osztályú minőségű kétéves lovakkal, III., illetve IV. osztályú kétéves korteherversenyekben szerezhettek hendikepre való minősítést. Ezekben a versenyekben a Versenyfeltételek a nyeretlen, illetve helyzetlen lovak részére teherengedményt írnak elő. Természetesen minden korteherversenyben és ezekben is a kancák 1 ½ kg teherengedményben részesülnek.

A magyar galoppversenyzés a teljesítményvizsgálat szempontjából kiemelt és elkülönített un. tenyész és rendszeresített versenyeket, amely versenyek fentiekben már felsorolásra kerültek. A legjobb minőségű telivérek kipróbálását szolgálják évjáratonként és évjáratok közti összehasonlításban.

A tenyész- és rendszeresített versenyek közül azok a versenyek, amelyek neve mögött Gd, illetve L. megjelölés szerepel, azok a versenyek a párizsi konferencián nemzetközi rangsorolást nyertek és szerepelnek 48 állam telivér versenysportját felölelő International Cataloguing Standards katalógusban.

A teljesítményvizsgálat értékelése:

A telivér versenylovak a versenyben nyújtott teljesítményük alapján kialakított értékmérője a minőségüket meghatározó mutatószáma a generál hendikep szám.

A generál hendikep szám a versenylovak egész évi teljesítményét átfogó és értékelő minősítés, amelyet a versenyévad lezártaival a G.V.Sz. előírásainak megfelelően a hivatalos hendikepper állapít meg és évjáratonként elkülönítve, csökkenő sorrendben felsorolja mindazon versenylovakat, amelyek az adott versenyévadban hendikepre minősítést nyertek.

A generál hendikep szám az ivadékvizsgálat szempontjából a továbbiakban tájékoztatásul és a következő versenyévadban a hendikepekben futó versenylovak teherelosztásának tekintetében az esélykiegyenlítés alapjául szolgál.

Kerteskö, 2006. október 30.